

CZU: 378.14

<https://doi.org/10.54481/intertext.2025.1.12>

**ASIGURAREA CALITĂȚII ÎN EVALUAREA STUDENȚILOR
CARE ÎNVAȚĂ LIMBA ROMÂNĂ CA LIMBĂ STRĂINĂ,
CONFORM STANDARDELOR ARACIS**

Valeriu MARINESCU

*Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București
& Universitatea din București, România*

Asigurarea calității în procesul de predare-învățare-evaluare, derulat în învățământul superior, reprezintă o obligație pentru orice universitate din România, potrivit *Legii învățământului superior*. Articolul de față prezintă unele experiențe didactice pozitive, cu reliefarea aspectelor specifice procesului de evaluare a competențelor de comunicare în limba română avute de studenții străini. Sugestiile oferite vin din cercetări și din experiențe proprii, având la bază calitatea autorului de expert evaluator în cadrul Comisiei nr. 2 de Științe umaniste și teologie a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), dar și experiența didactică în predarea limbii române ca limbă străină/nematernă. Potrivit Standardelor ARACIS, pentru asigurarea calității în evaluarea studenților care învață limba română ca limbă străină, cadrul didactic va recurge la evaluări pe parcurs și la evaluarea finală. Evaluarea constituie un proces continuu, fluid, care se desfășoară și se dezvoltă pe tot parcursul activității didactice și nu o metodă statică, fixă, pe care un profesor și-o poate însuși definitiv. În evaluarea cunoștințelor de limba română avute de studenții străini, profesorul trebuie să păstreze un echilibru între competiția între studenți și cooperarea dintre aceștia. Pe de altă parte, trebuie să limităm tendința de testare standardizată, ce pune un accent exagerat pe rezultate. Importante sunt și instrumentele de evaluare care ne ajută să măsurăm progresul studenților în însușirea și folosirea limbii române. Este obligatoriu pentru cadrul didactic să își stabilească obiective operaționale clar formulate în acțiuni observabile și măsurabile.

Cuvinte-cheie: *evaluare pe parcurs, evaluare finală, instrumente de evaluare.*

Quality assurance in the teaching-learning-assessment process, carried out in higher education, is a duty for any university in Romania, according to *the Higher Education Law*. The present article presents some positive didactic experiences, highlighting the specific aspects of the process of assessment the Romanian language communication skills of foreign students. The suggestions offered come from research and own experiences, based on the author's quality as an expert evaluator within Commission no. 2 of Humanities and Theology of the Romanian Agency for Quality Assurance in Higher Education (ARACIS), but also based on the didactic experience in teaching Romanian as a foreign language. According to the ARACIS Standards, in order to ensure quality in the evaluation of students learning Romanian as a foreign language, the professor will use the assessments along the term and the final assessment. Evaluation is a continuous, fluid process that unfolds and develops throughout the teaching activity, and not a static, fixed method that a professor can adopt definitively. In assessing the Romanian language knowledge of foreign students, the professor must maintain a balance between competition between students and their cooperation. On the other hand, we need to curb the tendency towards standardized testing, which places an exaggerated emphasis on results. The assessment tools that help us measure the students' progress in acquiring and using the Romanian language are also important. It is mandatory for the professor to establish some operational objectives clearly formulated in observable and measurable actions.

Keywords: *assessments along the term, final assessment, assessment tools.*

Prezentul articol vine în completarea celui publicat de autor în nr. 1/63, anul 18, 2024 al revistei *Intertext*, intitulat *Nevoia de perfecționare metodică a cadrelor didactice din învățământul superior* și abordează un alt aspect legat de asigurarea calității educației de nivel universitar și postuniversitar și de formare profesională a adulților: predarea-învățarea limbii române ca limbă străină (nematernă). Potrivit art. 112, alin. (1) din *Legea nr. 199/2023 – Legea învățământului superior* (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614, din 5 iulie 2023), „asigurarea calității învățământului superior și a cercetării științifice universitare este o obligație a instituției de învățământ superior și o atribuție fundamentală a Ministerului Educației. În realizarea acestei atribuții, Ministerul Educației colaborează cu ARACIS (*n. n.* – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior), cu alte agenții înscrise în EQAR (*n. n.* – Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior), precum și cu alte organisme cu competențe în domeniu, conform legislației în vigoare”.

Potrivit *Ordinului ministrului Educației naționale și cercetării științifice nr. 6156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini*, cu modificările și completările ulterioare, începând cu anul universitar 2018-2019, anul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini care doresc să se înscrie la programe de studii în limba română în învățământul universitar sau postuniversitar se organizează și funcționează în instituțiile de învățământ superior acreditate, în urma evaluării în vederea acreditării realizate de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), în baza unei metodologii aprobate de Consiliul ARACIS. Anul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini este un program de studii universitare cu durata de minimum 28 de săptămâni de activități didactice și conduce la obținerea unui număr de 60 de credite de studii transferabile (ECTS). El asigură cu precădere pregătirea lingvistică a studenților internaționali admiși la studii pentru programe de studii de nivel universitar sau postuniversitar derulate în limba română. Potrivit *Metodologiei de evaluare externă a Programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini*, document publicat pe site-ul ARACIS, instituțiile de învățământ superior interesate vor elabora un Raport de autoevaluare, în care vor prezenta – printre altele – misiunea și obiectivele de formare pentru acest program, domeniile în care se oferă limbaje de specialitate, informații cu privire la activitatea didactică, la proiectarea și la implementarea metodelor și tehnicilor de învățare centrate pe student, dar și la asigurarea unui sistem eficient de suport și de evaluare a cunoștințelor studenților.

Articolul de față prezintă unele experiențe didactice pozitive, cu reliefaarea aspectelor specifice procesului de evaluare a deprinderilor și priceperilor studenților străini de comunicare în limba română. Sugestiile oferite vin din cercetări și din experiențe proprii, având la bază calitatea autorului de expert evaluator în cadrul Comisiei nr. 2 de *Științe umaniste și teologie* a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), dar și experiența didactică în predarea limbii române ca limbă străină/nematernă la specializările *Medicină veterinară în limba engleză* și *Medicină veterinară în limba franceză* din cadrul Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din

București. Nu ne propunem să promovăm anumite modele, pentru că ele nu li se potrivesc studenților ca individualități și nici măcar grupei instruite luate ca întreg, dar stabilim recunoașterea diversității ca punct de plecare în cadrul procesului instructiv-educativ de predare-învățare-evaluare a limbii române ca limbă străină. Urmărim, de fapt, educarea unei exprimări verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic în limba română, ceea ce înseamnă că studentul reușește să înțeleagă și să transmită mesaje și să reacționeze la acestea. Însă dacă 2-3 studenți din grupa instruită au înțeles un mesaj simplu, profesorul nu va trece imediat la complicarea acestuia, considerând că toată grupa a înțeles; el se va asigura că aproape toți studenții au înțeles mesajul, iar în caz contrar, va căuta cauzele care au determinat neînțelegerea de către ceilalți; va acționa apoi asupra acelor cauze pentru a apropia nivelul lingvistic al studenților. Reacția la un mesaj este o dovadă că acesta a fost înțeles, reciproca fiind valabilă: lipsa de reacție a unor studenți demonstrează fie că aceștia nu au înțeles mesajul, fie că nu pot să-și activeze limbajul. Chiar dacă uneori lucrăm cu grupe paralele, particularitățile individuale ale studenților și ritmul lor de lucru sunt diferite de la o grupă la alta și impun abordări specifice pentru unele evenimente/secvențe din cadrul seminarului. Progresul studentului ține de măiestria cadrului didactic și de felul în care acesta din urmă îl ajută să facă fiecare „pas”. Tocmai de aceea, profesorul care predă limba română ca limbă străină are nevoie de cunoștințe de psihologie, de pedagogie, chiar de sociologie, dar și de informații legate de culturile și de civilizațiile din care provin studenții pentru derularea unui curs ori a unui seminar cu adevărat eficient. Așa se explică faptul că, la momentul vizitei într-o universitate, experții evaluatori ARACIS solicită informații privind competența (pregătirea inițială, domeniul de doctorat, lucrările științifice în domeniul disciplinelor din postul didactic ocupat) personalului didactic implicat în activitățile didactice ale Programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini supus evaluării.

Potrivit Standardelor specifice elaborate de Comisia de *Științe umaniste și teologie* din cadrul ARACIS, studenților străini care învață limba română trebuie să li se asigure cadrul propice familiarizării cu aspectele definitorii ale culturii și civilizației românești. În privința evaluării studenților, este obligatoriu ca toate examenele să se desfășoare în campusul universitar, în formă orală sau scrisă. Fiecare activitate didactică cuprinsă în planul de învățământ se încheie cu o evaluare finală, respectându-se modalitatea de evaluare înscrisă în Fișa disciplinei. Standardele ARACIS precizează foarte clar că nota înregistrată la evaluarea finală nu poate fi realizată doar pe baza rezultatelor evaluărilor pe parcurs.

Așadar, potrivit Standardelor ARACIS, pentru asigurarea calității în evaluarea studenților care învață limba română ca limbă străină, cadrul didactic va recurge la evaluări pe parcurs și la evaluarea finală. Trebuie știut că evaluarea constituie un proces continuu, fluid, care se desfășoară și se dezvoltă pe tot parcursul activității didactice și nu o metodă statică, fixă, pe care un profesor și-o poate însuși definitiv (Senge 434). În plus, evaluarea reprezintă un act integrat în activitatea pedagogică și presupune trei momente obligatorii: măsurarea cu instrumentele realizate de profesor, analiza rezultatelor studenților și stabilirea unor măsuri de ameliorare (Molan 120).

După cum arată profesorul și specialistul în educație John Hattie, director al Institutului de Cercetare în Educație din Melbourne (la Universitatea din Melbourne, Australia, din martie 2011), orice cadru didactic, în momentul în care realizează evaluarea elevilor sau a studenților săi, ar trebui să își pună întrebări precum: Cât de aproape este fiecare elev/student de scopul propus? De ce ar mai fi nevoie pentru a-l ajuta să se îndrepte către realizarea criteriilor de reușită? Știe oare fiecare elev/student unde se află în procesul de învățare, adică în ce punct este pe intervalul dintre stadiul inițial și cel în care poate spune că a reușit? (283). În plus, în evaluarea cunoștințelor de limba română avute de studenții străini, profesorul trebuie să păstreze un echilibru între competiția între studenți (care este benefică până la un punct) și cooperarea dintre aceștia. Pe de altă parte, trebuie să limităm tendința de testare standardizată, ce pune un accent exagerat pe rezultate, deoarece cu cât insistăm în a-i forța pe studenți să învețe, cu atât mai tare le îngrădim posibilitățile (Senge 389). În ceea ce ne privește pe noi, profesorii, după fiecare evaluare, este necesar să facem un pas în spate și să reflectăm asupra muncii noastre cu acei studenți, pe baza rezultatelor obținute de ei. Exact acest lucru este recomandat de Peter Senge, celebrul teoretician al managementului organizațional și fin analist al sistemului educațional occidental: se știe că profesorii își planifică lecțiile, vizând inclusiv un mod de evaluare a performanțelor elevilor/studenților, însă după predarea propriu-zisă, profesorii trebuie să reflecteze asupra evaluării (246). Același Senge îi sfătuiește pe profesori ca, în cazul evaluărilor scrise, să își schimbe modul de gândire de la a căuta neajunsurile la a căuta punctele tari:

profesorii care înțeleg acest lucru tind să corecteze lucrările într-un mod foarte diferit: ei nu mai încercuiesc cu roșu de fiecare dată ceea ce este greșit, ci, în schimb, subliniază ceea ce este făcut bine și își concentrează comentariile asupra a ceea ce elevul ar putea face și mai bine pentru a progresa. [...] Pe lângă aceasta, elevii care sunt notați în acest mod învață cum se pot raporta la ceea ce *pot* să facă în loc să se raporteze la ceea ce *nu pot* să facă (246).

În ceea ce privește evaluarea (mai ales evaluarea orală), există multe puncte comune între evaluarea făcută în învățământul preșcolar și evaluarea făcută în primul semestru de predare-învățare a limbii române ca limbă străină. De aceea, în articolul de față, folosim, ca principal material bibliografic, lucrarea profesorului universitar Vasile Molan intitulată *Didactica domeniului „Limbă și comunicare” din învățământul preșcolar* apărută la Editura Miniped din București în anul 2017.

Cel mai bun mod de a aduna date despre progresul studenților noștri este să ne angajăm în observarea lor în cadrul fiecărui seminar. Prin urmare, oră de oră și lecție de lecție, evaluăm nivelul de cunoaștere a limbii române de către studenții noștri străini: dezvoltarea capacității de exprimare orală, de înțelegere și de utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale. Cercetăm atent dacă studenții urmăresc explicațiile profesorului și exprimă, folosind limbajul propriu, puncte de vedere, realizează schimburi de idei cu colegii de grupă (nu doar reproduc enunțuri auzite), argumentează (după propriile posibilități) anumite idei, răspund la întrebări, dar sunt capabili și să pună întrebări, solicită ajutor la nevoie. În cazul în care le cerem studenților să audieze cu atenție un text, ne interesează ca

aceștia să rețină ideile din text și să demonstreze că l-au înțeles (de exemplu, în cazul unui text narativ, studenții pot răspunde la întrebări simple despre desfășurarea acțiunii, despre personaje, despre discuția/dialogul dintre personaje). Receptarea unui text se probează prin răspunsuri adecvate privind conținutul și prin redarea conținutului acestuia, prin rezumat.

Pentru evaluările pe parcurs, se utilizează, în general, texte-suport. Profesorul de limba română va acorda o atenție aparte alegerii și valorificării textului-suport, pentru dezvoltarea vocabularului studenților și pentru formarea deprinderilor de exprimare în limba română. În primul semestru de instruire, vom alege texte în general narrative, cu o întindere corespunzătoare nivelului lingvistic atins de grupa de studenți, cu puține personaje și cu acțiuni clare (cu desfășurare lineară, fără întreruperi și reluări). Numărul de cuvinte necunoscute nu va fi mare și avem în vedere experiența studenților în legătură cu textele prezentate anterior, dar și capacitatea lor de înțelegere a noului text. Putem realiza legături cu texte similare prezentate în trecut studenților. Chiar din primul semestru de învățare a limbii române, studenții pot prezenta textul-suport sub formă de rezumat și este bine ca vocabularul să fie folosit în prezentarea realităților cu care studentul vine în contact, realizându-se legături între acțiuni și cuvinte: *La cumpărături*, *La facultate*, *La doctor*, *La aeroport* ș.a.m.d. Dacă textul-suport are pasaje dialogate, când le cerem studenților să facă rezumatul respectivului text, într-o primă fază, nu îi forțăm să transforme vorbirea directă în vorbire indirectă, pentru că vor încerca să aplice regulile din limba lor maternă ori din limba de circulație internațională pe care o utilizează, unde regulile sunt stricte pentru modul și/sau timpul verbelor cu funcție de predicat din propozițiile subordonate. Tot în cadrul evaluărilor pe parcurs, se pot realiza *povestiri selective*, în care le cerem studenților să prezinte anumite secvențe din textul discutat. La grupele cu un nivel lingvistic bun, se pot încerca și *povestiri libere ale studenților*, adică prezentarea unor întâmplări asemănătoare cu cele din textul discutat, fie trăite de ei, fie despre care au auzit, fie inventate de ei. Ne interesează modul în care se realizează povestirea unei întâmplări în limba română (în sensul formării deprinderilor de exprimare corectă și coerentă) și nu veridicitatea respectivei întâmplări.

Profesorul de limba română ca limbă străină este bine să își urmărească atent studenții de-a lungul semestrului, pentru a ști ce texte îi atrag mai mult și ce le motivează cu adevărat participarea la activitățile propuse. Asemenea texte și asemenea activități vor constitui subiecte pentru evaluarea finală. Un exemplu de activități ce se pretează foarte bine pentru evaluarea finală îl reprezintă *convorbirile după ilustrații*. Ilustrațiile ne permit să ne referim – în afară de acțiuni – și la culori, la figuri expresive ș.a., iar studenții își pot exercita imaginația și exprimarea. Desigur, putem recurge și la *convorbirile libere*, situație în care vom insista pe integrarea cuvintelor noi considerate necesare în vocabularul activ al studenților străini. Importante sunt și instrumentele de evaluare care ne ajută să măsurăm progresul studenților în însușirea și folosirea limbii române, astfel încât să putem să ne îmbunătățim permanent strategia didactică (metodele folosite și mijloacele de învățământ) în funcție de feedbackul primit.

Potrivit planurilor de învățământ în vigoare la Facultatea de Medicină Veterinară din cadrul Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară

din București, disciplina *Limba română* (numită *Langues vivantes* la specializarea *Medicină veterinară în limba franceză* și *Foreign Languages* la specializarea *Medicină veterinară în limba engleză*) are ca formă de evaluare finală colocviul, deci evaluarea orală. Pentru aceasta, studenții primesc în prealabil (cu cel puțin două săptămâni în avans) conținuturile care vor fi evaluate, iar pentru pregătirea evaluării propriu-zise (a itemilor), cadrul didactic are grijă să își stabilească obiective operaționale clar formulate în acțiuni observabile și măsurabile. La sfârșitul primului semestru de instruire, ne interesează în mod deosebit – ca profesori – pronunțarea corectă, de către studenți, a cuvintelor uzuale, formarea propozițiilor simple și dezvoltate, ordonarea propozițiilor într-un enunț dezvoltat/mic text. Întrebările și sarcinile de lucru adresate studenților vor fi clar formulate și vor viza memoria acestora, dar și gândirea, imaginația, creativitatea. La colocviu, fiecare sarcină de lucru este adresată întregii grupe de studenți, lăsându-li-se acestora suficient timp pentru formularea răspunsurilor. Rezolvarea fiecărei sarcini de lucru este, însă, independentă. După ce răspunde fiecare student din grupă, profesorul de limba română își poate nota rezultatele într-un tabel inspirat după Molan (123):

Numele și prenumele studentului	Obiectiv 1 – nivel de realizare	Obiectiv 2 – nivel de realizare	Obiectiv n – nivel de realizare	Alte observații	Măsuri de ameliorare
XY	Pronunță greu cuvinte cu aglomerări de consoane.	Răspunde, în general, în propoziții simple.		Poate să formuleze și propoziții dezvoltate.	Îi ofer treptat cuvinte cu 2-3 consoane. Insist pe propoziții dezvoltate și îl laud la fiecare succes.

În concluzie, asigurarea calității în evaluarea studenților care învață limba română ca limbă străină, conform standardelor ARACIS, presupune următoarea finalitate pedagogică: înainte de a începe predarea, profesorul trebuie să aibă o viziune clară despre ce fel de studenți vrea să aibă atunci când aceștia vor absolvi disciplina lui de învățământ. Acest aspect include aptitudini și cunoștințe măsurate de standardele noastre naționale, dar ar trebui de asemenea ca profesorul de limba română să țină cont și de alte obiective valoroase pe care le consideră importante pentru meseria pe care studentul său o va îmbrățișa după absolvirea facultății.

Referințe bibliografice

Hattie, John. *Învățarea vizibilă*. Ghid pentru profesori, trad. rom. de Cristina Dumitru, București: Trei, 2014.

Marinescu, Valeriu. Elemente de didactică a disciplinelor filologice: noi perspective. București: Pro Universitaria, 2021.

---. Româna ca limbă străină: auxiliar didactic pentru studenții de la specializările „Medicină veterinară în limba engleză” și „Medicină veterinară în limba franceză”. București: Ex Terra Aurum, 2022.

Molan, Vasile. Didactica domeniului „Limbă și comunicare” din învățământul preșcolar. București: Miniped, 2017.

Senge, Peter (coord.). Școli care învață: a cincea disciplină aplicată în educație, trad. rom. de Zinaida Mahu, București: Trei, 2016.

<https://www.aracis.ro/ghid-raport-autoevaluare-evaluare-an-pregatitor-limba-romana/>
(accesat la 27.09.2024)

<https://www.aracis.ro/proceduri-evaluare-an-pregatitor-de-limba-romana/> (accesat la 27.09.2024)

<https://www.aracis.ro/standarde-specifice-evaluare-an-pregatitor-limba-romana/> (accesat la 27.09.2024)